

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**«Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту з
навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»**

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту

завідувачі обласних методичних кабінетів, методисти навчально-методичних
центрів сфери цивільного захисту

методиста обласного методичного кабінету навчально-методичного центру
цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Одеської області
Сергей Ірини Володимирівни

Перевірив: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

Зміст

1. Вступ	стор.3
2. Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	стор.4-9
<ul style="list-style-type: none">• Загальні положення• Завдання мобільного навчально-консультаційного пункту• Керівництво роботою мобільним навчально-консультаційним пунктом• Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту• Навчальне матеріально-технічне забезпечення роботи мобільного навчально-консультаційного пункту	
3. З досвіду роботи мобільного навчально-консультаційного пункту НМЦ ЦЗ та БЖД Одеської області	стор.10-14
4. Тематика консультацій з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	стр.15
5. Висновок	стр.16
6. Список використаних джерел	стр.17

Вступ

Сьогодні перед державою стоїть вкрай необхідне завдання – навчити населення діям у надзвичайних ситуаціях. Виконання цього завдання потребує значних зусиль, адже у першу чергу, необхідно змінити у свідомості наших громадян стереотипи мислення, аби кожен громадянин зрозумів, що від рівня його обізнаності з питань безпеки життєдіяльності, від його свідомого бажання опанувати ці знання сьогодні може залежати його життя і здоров'я. Тож, про правила безпеки життєдіяльності, порядок дій в умовах надзвичайних ситуацій слід нагадувати пересічній людині щодня. Не останнє місце в цій системі по навчанню населення діям у надзвичайних ситуаціях посідає мобільний навчально-консультаційний пункт.

Мобільні навчально-консультаційні пункти щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях – саме та форма навчання населення, яка здатна ефективно налагодити зв'язок між населенням та фахівцями у сфері цивільного захисту.

**Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту
з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях**

1. Загальні положення

1.1. Мобільний навчально-консультаційний пункт щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях є осередком консультаційної, просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності серед населення області.

1.2. Мобільний навчально-консультаційний пункт у своїй діяльності керується Кодексом цивільного захисту України, наказом МНС України від 06.07.2011 № 587 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах», ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у НС», постановою КМУ від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують просвітницьку діяльність серед населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях.

1.3. Для забезпечення діяльності за призначенням мобільний консультаційний пункт укомплектовується консультантами, а також оснащується мобільним, легким у збиранні приміщенням (намет, автомобіль), відповідним майном і методичними матеріалами.

2. Завдання мобільного навчально-консультаційного пункту

2.1. Головними завданнями мобільного навчально-консультаційного пункту є:

інформаційно-просвітницька робота з населенням щодо правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, яка проводиться за допомогою бесід, консультацій, з використанням поліграфічних видань, інформаційно-комунікаційних технологій, аудіовізуальних та інтерактивних засобів;

сприяння розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки;

підвищення рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

2.2. Відповідно до покладених на нього завдань мобільний консультативний пункт забезпечує:

доведення до населення інформації про небезпеку за місцем проживання та заходи з реагування на НС;

створення умов для самостійного вивчення населенням посібників, пам'яток, інших навчально-інформаційних видань, перегляду та прослуховування інформації з питань ЦЗ та БЖД;

надання інформації населенню щодо прав та обов'язків громадян України у сфері цивільного захисту;

участь в інформаційно-просвітницькій роботі та пропаганді знань серед населення з питань заходів цивільного захисту, а також роз'яснення правил поведінки та дій в умовах НС, несприятливих побутових умовах або нестандартних ситуаціях, проведення бесід, вікторин та інших заходів;

сприяння роботі місцевих органів влади та громадських організацій у проведенні просвітницької роботи щодо дій в умовах загрози та при виникненні НС, а також при ліквідації їх наслідків;

доведення до мешканців конкретних повідомлень щодо участі населення у заходах цивільного захисту за місцем проживання (інформація про: дії за попереджувальним сигналом «Увага всім!» та при проведенні евакуаційних заходів; щодо місць знаходження захисних споруд, пунктів видачі засобів індивідуального захисту тощо);

постійне вивчення та освоєння досвіду щодо форм і методів просвітницько-інформаційної роботи та пропаганди знань;

створення та удосконалення необхідної навчально-матеріальної бази.

3. Керівництво роботою мобільним навчально-консультативним пунктом

3.1. Загальне керівництво мобільним навчально-консультаційним пунктом здійснює начальник Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Одеської області.

Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту покладається на відповідального за роботу мобільного навчально-консультаційного пункту, який працює під контролем начальника Центру.

3.2. Відповідальний за роботу мобільного навчально-консультаційного пункту, відповідає за планування заходів, зміст та своєчасне поновлювання наочної інформації, організацію роботи консультантів з числа працівників Центру та інших фахівців державних та громадських організацій, стан навчальної матеріально-технічної бази та зобов'язаний:

розробляти та вести відповідні планувальні та облікові документи;

добирати консультантів на громадських засадах та проводити з ними відповідні інструктивні заняття;

організувати проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах НС за порядком та в обсязі, встановленому начальником Центру;

забезпечувати необхідними поліграфічними виданнями та зразками приладів радіаційного та хімічного захисту та контролю;

вести у журнал обліку консультацій, наданих відвідувачам мобільного навчально-консультаційного пункту;

складати заявки на поновлення навчального і наочного приладдя, технічних засобів навчання, літератури.

4. Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту

4.1. Діяльність мобільного консультаційного пункту здійснюється згідно з «Планом роботи мобільного консультаційного пункту», який розробляється з урахуванням необхідності доведення до населення інформації, актуальної на період діяльності мобільного консультаційного пункту.

4.2. Просвітницько-інформаційна робота і пропаганда знань з питань цивільного захисту а безпеки життєдіяльності серед населення області здійснюється шляхом:

проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах можливих надзвичайних ситуацій, зокрема:

- дій за попереджувальним сигналом «Увага всім!», при терористичних актах, при проведенні евакуаційних заходів;
- укриття у захисних спорудах, застосування засобів індивідуального та колективного захисту;
- надання домедичної само- та взаємодопомоги постраждалим;
- поведінка в несприятливих побутових і нестандартних ситуаціях;
- особливості поведінки в різні пори року, при виникненні епідемій, епізоотій, отруєнь, на воді;
- дотримання правил пожежної безпеки і санітарно-гігієнічних норм;

проведення інформаційних та агітаційних заходів (бесід, лекцій, показів відеофільмів, слайдів тощо);

розповсюдження поліграфічних видань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності - пам'яток, листівок, посібників, буклетів, плакатів;

надання інформації про потенційну небезпеку, яка характерна для Одеської області, та реагування на неї.

4.3. Основна увага при навчанні населення звертається на морально-психологічну підготовку, на виховання у громадян почуття відповідальності за свою безпеку та безпеку оточуючих, до дій у НС.

4.4. До проведення консультацій залучаються:

НМЦ ЦЗ та БЖД Одеської області;

Управління з питань НС та оборонної роботи Одеської обласної державної адміністрації;

ГУ ДСНС України в Одеській області;

КУ «Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф»;

КУ «Аварійно-рятувальна служба Одеської міської ради»;

Товариство Червоного Хреста в Одеській області;

Фізико-хімічний інститут захисту навколишнього середовища МОН України та НАН України;

Кафедра медичних знань та безпеки життєдіяльності Одеського національного університету ім. Мечнікова.

4.5. Робота консультантів мобільного навчально-консультаційного пункту організовується таким чином, щоб кожний його відвідувач міг отримати вичерпну інформацію (роз'яснення) щодо питань гарантованого забезпечення захисту та порядку дій в умовах надзвичайних ситуацій.

4.6. Основні документи, які регламентують діяльність мобільного навчально-консультаційного пункту:

Наказ начальника НМЦ ЦЗ та БЖД Одеської області щодо створення та організації роботи мобільного навчально-консультаційного пункту;

Положення про мобільний навчально-консультаційний пункт;

Розпорядок роботи навчально-консультаційного пункту;

План роботи мобільного навчально-консультаційного пункту;

Графік чергувань консультантів мобільного навчально-консультаційного пункту;

Журнал обліку консультацій, наданих відвідувачам мобільного навчально-консультаційного пункту.

5. Навчальне матеріально-технічне забезпечення роботи мобільного навчально-консультаційного пункту

5.1. Мобільний навчально-консультаційний пункт є легким у збиранні-розбиранні приміщенням невеликих розмірів, яким може бути намет (автомобіль), у якому розміщуються столи, сільці, стелажі, розкладки, технічні засоби навчання, для показу відеоматеріалів та слайдів, тощо.

5.2. До навчального матеріально-технічного забезпечення діяльності мобільного навчально-консультаційного пункту належать:

нормативно-правове забезпечення заходів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Державної служби України з надзвичайних ситуацій, тощо;

зразки навчального майна: засоби індивідуального захисту, вогнегасники, засоби надання долікарської допомоги, тощо;

поліграфічні видання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: посібники, рекомендації, пам'ятки, буклети, плакати, періодичні видання (газет, журналів) тощо;

стенди з тематики цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

З досвіду роботи мобільного навчально-консультаційного пункту НМЦ ЦЗ та БЖД Одеської області

Інформаційно-просвітницька робота серед населення є одним із основних напрямків роботи педагогічного колективу Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Одеської області.

Мобільний навчально-консультаційний пункт – одна із форм роботи з жителями відповідної місцевості області (за місцем проживання, в місцях масового відпочинку), що дозволяє завдяки своїй мобільності проводити інформаційно-роз'яснювальні бесіди, надавати населенню консультації з питань цивільного захисту, власної та колективної безпеки, вмінню діяти в самих складних ситуаціях.

Мобільний навчально-консультаційний пункт розпочав свою роботу ще у січні 2015 року і відтоді не припиняє свою діяльність, надаючи консультаційну допомогу громадянам з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Роботу мобільного навчально-консультаційного пункту з навчання населення Одеської області діям у надзвичайних ситуаціях організовано відповідно до методичних рекомендацій щодо організації діяльності мобільних навчально-консультаційних пунктів з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (додаток до листа ДСНС України від 05.11.2014 р. № 02-15545/92):

- видано наказ начальника Центру про створення та організацію роботи мобільного навчально-консультаційного пункту з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (наказ № 5/1 від 12.01.2015 року);
- розроблено обласним методичним кабінетом (затверджено начальником Центру та погоджено начальником управління з питань НС ОДА) «Положення про мобільний навчально-консультаційний пункт з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»;

- розроблено та погоджено начальником управління з НС Одеської обласної державної адміністрації план роботи начальника Центру з місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування щодо забезпечення ефективного функціонування мобільного навчально-консультаційного пункту з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях;
- на засіданнях педагогічної ради Центру обговорюються та затверджуються плани роботи пункту на квартал, тематика консультацій, матеріально-технічне обладнання (наповнення) мобільного навчально-консультаційного пункту.

Відповідно до соціально-політичної ситуації в країні є нагальна потреба в навчанні населення заходам надання долікарської допомоги, на цьому питанні ми акцентуємо особливу увагу. У тісній співпраці з ГУ ДСНС України в Одеській області, Одеським обласним центром екстреної медичної допомоги і медицини катастроф, управлінням з питань НС та оборонної роботи Одеської обласної державної адміністрації, дитячої організації юних рятувальників Одеської області «Школа безпеки» тощо, консультанти мобільного навчально - консультаційного пункту проводять майстер-класи та тренінги з надання долікарської допомоги, що викликає живий інтерес у відвідувачів пункту.

Робота консультантів мобільного навчально-консультаційного пункту організована таким чином, щоб кожний відвідувач міг отримати вичерпну інформацію та роз'яснення щодо питань гарантованого забезпечення захисту та порядку дій в умовах надзвичайних ситуацій. Крім того, всі бажаючі змогли отримати інформацію:

про можливі небезпеки, що можуть виникнути за місцем роботи, навчання та методи реагування у разі їх виникнення;

про порядок дій у разі виникнення аварій, катастроф, стихійного лиха, ймовірних для міста Одеса та районів області та надання практичної допомоги населенню у самостійній підготовці до дій у надзвичайних

ситуаціях з урахуванням місцевих умов і особливостей конкретного місця проживання;

щодо оволодіння громадянами навичок користування засобами індивідуального захисту;

щодо ознайомлення громадян з порядком надання домедичної допомоги.

Обласним методичним кабінетом Центру для мобільного навчально-консультаційного пункту розроблено планшети з інформаційно-довідковими матеріалами, рекомендації, пам'ятки з інформацією застережного характеру для поширення серед населення: «Дії за сигналами «Увага всім!», «Захисні споруди. Інформація про захисні споруди Одеської області», « Дії населення евакуаційних заходів», «Правила поведінки та дії при виявленні невідомих та підозрілих предметів», «Евакуація. Що потрібно знати», «Якщо ви стали заручником» тощо.

В роботі мобільного навчально - консультаційного пункту використовується інформація (пам'ятки, рекомендації) надана ІДУ, ДСНС України, ГУ ДСНС України в Одеської області.

Така форма роз'яснювальної роботи серед населення є продуктивною та життєздатною. Інформація з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту стала доступнішою, кожен бажаючий може отримати компетентну пораду безпосередньо від фахівців у сфері цивільного захисту, взяти із собою застережні пам'ятки, листівки про те, як діяти в екстремальних умовах, що робити у тій чи іншій надзвичайній ситуації.

Мобільні навчально-консультаційні пункти – саме та форма навчання населення, яка здатна ефективно налагодити зв'язок між населенням та фахівцями у сфері цивільного захисту.

Матеріали про роботу мобільного навчально - консультаційного пункту розміщуються на сайтах ГУ ДСНС України в Одеської області, дитячої організації юних рятівників Одеської області «Школа безпеки», НМЦ ЦЗ та БЖД Одеської області «Фейсбук».

Підсумовуючи досвід роботи мобільного навчально-консультаційного пункту, колектив НМЦ ЦЗ та БЖД Одеської області в подальшому шукає шляхи удосконалення та підвищення ефективності навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Розгортання мобільного навчально-консультаційного пункту з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях на ЗОШ смт. Червонознам'янка (26-27.05.2015р.)

Розгортання мобільного навчально-консультаційного пункту з питань навчання населення діям у НС - 9.06.2015 р., пляж Лузанівка

Розгортання мобільного навчально-консультаційного пункту з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях в історичному центрі м. Одеса у Старо-Базарному сквері (17.18.03.2016р.)

Тематика консультацій з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях

1. Сигнали цивільного захисту. Дії за сигналом «Увага всім!»
2. Оповіщення населення про надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціально-політичного характеру
3. Надзвичайні ситуації, стихійні лиха, техногенні аварії, які можуть статися на території Одеської області
4. Дії населення при евакуації
5. Дії населення у випадку отримання інформації про штормове попередження
6. Укриття в захисних спорудах. Захисні споруди ЦЗ комунальної власності Одеської області
7. Дії населення при загрозі терористичного акту
8. Небезпека натовпу. Правила поведінки у місцях масового скупчення людей
9. Пожежна безпека у побуті та виробництві. Правила користування вогнегасниками та засобами пожежогасіння
10. Правила поведінки та дії при виявленні невідомих та підозрілих (вибухонебезпечних предметів)
11. Якщо ви виявилися заручником. Як зберегти життя та звільнитись?
12. Надання долікарської допомоги потерпілому при різних видах травм
13. Особливості поведінки на водних об'єктах у різні пори року та надання долікарської допомоги потерпілому
14. Медичні засоби. Індивідуальна медична аптечка, призначення та наповнення
15. Дії населення при загрозі артобстрілів та бойових дій
16. Служба психологічної допомоги потерпілим в надзвичайних ситуаціях
17. «Тривожна валіза», призначення та наповнення
18. Імовірні форми тероризму. Телефонний та поштовий тероризм

Висновок

Мобільний навчально-консультаційний пункт – одна із форм роботи з навчання населення питанням цивільного захисту та безпеки життєдіяльності та надає можливість більш тісного, практичного та неформального

спілкування з населенням. Надає можливість визначити коло питань, які найбільше турбують громадян, та яку б інформацію вони хотіли отримати.

Тому для підвищення ефективності роботи, при плануванні нашої подальшої роботи цим питанням буде приділятися більше уваги.

Головний меседж роботи мобільного навчально-консультаційного пункту: наше сьогодні і наш захист не тільки в надзвичайних або екстремальних ситуаціях, а й у повсякденному житті, шанс уникнути небезпечної ситуації шанс вижити буде у того, хто буде підготовлений до надзвичайних ситуацій, як теоретично, так і морально.

Список використаних джерел

1. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI
2. Наказ МНС України від 06.07.2011 № 587 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультаційних пунктів з питань

цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах»

3. Постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»
4. ДСТУ 5058:2008 «Навчання населення діям у НС»
5. Методичні рекомендації щодо організації діяльності мобільних навчально-консультаційних пунктів з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (додаток до листа ДСНС України від 05.11.2014 р. № 02-15545/92)